

Великий Ю.В.

к. е. н., доцент

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розкривається проблема формування інноваційно-технологічного потенціалу підприємства, виділення його складових. Проаналізовані джерела фінансування інноваційного розвитку підприємств, їх види за класифікаційними ознаками. Наведено статистичні дані фінансування інноваційно-технологічної діяльності підприємств Миколаївської області.

Ключові слова: інноваційний розвиток, інноваційно-технологічний потенціал, потенціал.

Постановка проблеми. Інноваційний розвиток економіки є суттєвим чинником глобальної інтеграції, оскільки створює якісно нові сторони для економічного розвитку України завдяки підвищенню ефективності промислового виробництва. Тому в Україні необхідно створювати відповідні механізми для інвестування в науково-інноваційні процеси, у відновлення вітчизняного виробництва, яке здатне виробляти конкурентоспроможну продукцію. Це можливо за умов інтенсифікації виробництва шляхом залучення нових прогресивних технологій, збереження висококваліфікованого науково-інноваційного потенціалу.

Світовий досвід показує, що стабільне економічне зростання, нарощування валового продукту можливі лише на інноваційній основі за умов активного використання сучасних науково-технічних досягнень, а також здатності до формування та реалізації власного інноваційно-технологічного потенціалу підприємств регіону.

Аналіз останніх наукових досліджень. На сьогоднішній день існує значна кількість наукових джерел, в яких науковцями викладені основні принципи управління інноваційними процесами. Ці питання розкриті в працях таких науковців, як: Л. Федулової, С. Ільєнкової, О. Ланко, Ю. Морозова та ін. Незважаючи на увагу вчених до цієї проблематики, ми стверджуємо, що немає системних досліджень формування та використання інноваційно-технологічного потенціалу як регіону, так і окремого підприємства, що і стало передумовою проведеного дослідження.

Виклад основного матеріалу. В науковій літературі є різні підходи до визначення структури потенціалу підприємства. Так, до складових потенціалу підприємства з відповідними їм елементами відносять все, що пов'язане з функціонуванням і розвитком підприємства [1].

Так, підприємницький потенціал – сукупність ресурсів (трудових, матеріальних, технічних, фінансових, інноваційних тощо) навичок і можливостей менеджерів різного рівня та персоналу щодо виробництва товарів, надання послуг (робіт), отримання максимального доходу і забезпечення сталого функціонування та розвитку підприємства.

Якщо розглядати діяльність підприємства з позиції застосування новітніх технологій, впровадження новацій, реконструкції і технічного переозброєння, то на перший план виходить інноваційно-технологічний потенціал підприємства, який можна охарактеризувати, як сукупність засобів, важелів, інструментів, які наявні на підприємстві, та, відповідно, можливостей щодо використання ефективних нововведень у виробничий, фінансовий, управлінській і комерційній діяльності, виходячи зі стратегічних напрямків його розвитку [2].

До складової загального потенціалу підприємства відносяться: фінансова, інтелектуальна, організаційно-управлінська, науково-дослідна, виробничо-технологічна, маркетингова, інформаційно-методична. Ці складові загального потенціалу підприємства, та, зокрема, його інноваційно-технологічного потенціалу є взаємопов'язаними, адже інноваційна діяльність використовує наявні ресурси підприємства в цілому.

Розглядаючи формування інноваційно-технологічного потенціалу з позиції забезпеченості ресурсами, слід зазначити той факт, що практично всі ресурси екстенсивного росту вичерпані. Тому існує об'єктивна необхідність прискорення процесу переходу до нової моделі розвитку – інноваційної, що дозволяє не лише ефективно ліквідувати негативні і кризові явища в економіці, але й забезпечити її відчутний зріст.

Проте, як свідчить практика, у даний час в Україні інноваційні процеси характеризуються

низьким ступенем активності і результативності, що часто обумовлено обмеженим обсягом власних ресурсів і проблемами через залучення сторонніх [3].

Залежно від джерел фінансування інноваційного розвитку підприємств традиційно розрізняють такі методи інвестування: самофінансування, кредитний, бюджетний, комбінований. Міжнародний досвід свідчить, що змішане фінансування є найефективнішою моделлю фінансування і реалізації довгострокових інноваційно-інвестиційних проектів. Використання методів фінансування безпосередньо залежить від розмірів та специфіки даних проектів, а також наявних джерел формування інвестиційних ресурсів підприємства.

Класифікувати джерела фінансування інновацій на конкретному підприємстві можна за різними ознаками. Порядок фінансування та структура інвестиційних джерел, що використовуються, залежить від багатьох факторів, але в першу чергу – від типу інновацій, виду підприємств (за виконуваною інноваційною діяльністю), країни розташування підприємства, кон'юнктури ринку та інших факторів.

На сьогоднішній день в Україні ця структура складається з коштів вітчизняних підприємств, іноземних інвесторів, а також із бюджетних асигнувань, що використовуються в разі зацікавленості в інноваційних проектах центральних або місцевих органів влади.

Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості Миколаївської області становив у 2005 році 268,0 млн. грн., що у відсотках від попереднього року дорівнює 93%.

Більшу частину цієї суми – 134,1 млн. грн. спрямовано на придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів та капітальні витрати, пов'язані з упровадженням інновацій.

Якщо розглядати джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств регіону, то вона майже повністю фінансується за рахунок власних коштів підприємств (у 2005 – 264,8 млн. грн., або 98,7% від загального обсягу фінансування, у 2004 – 215,5 млн. грн., або 74,8% від загального обсягу фінансування). Фінансування за рахунок державного і місцевого бюджетів становило з 2005 1% (0,9% – держбюджет, 0,1% – місцевий бюджет).

Цікаво те, що у 2004 іноземні держави фінансували майже 17%, або 48,7 млн. грн. Вклали в інноваційну діяльність підприємств, а у 2005 такого джерела фінансування інноваційної діяльності не було взагалі. У 2006 році виконкомом Миколаївської міської ради було проведено важливу роботу із залученням інвестицій в прогресивні інноваційні проекти, один з яких - впровадження когенераційних технологій на базі газопромислових двигунів генераторів. Окрім цього, з метою залучення коштів відбулись зустрічі, ініційовані та підтримані владою Миколаєва з представниками фірм національного та іноземного капіталу.

Нині кожен регіон України і держава в цілому проводить реалізацію пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. Найбільш пріоритетні напрями інноваційної діяльності регіонального рівня входять до системи стратегічних та середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня. Методологія формування інноваційних пріоритетів включає врахування особливостей технологічної структури економіки регіону, прогнозів розвитку науково-технічного прогресу, а також передбачає проведення аналізу стану та перспектив інноваційного розвитку регіональної економіки.

У Миколаєві та в області інтелектуальні, матеріальні та фінансові ресурси слід спрямовувати не на всі науково-технологічні напрямки економічного розвитку, а сконцентруватись на вирішенні конкретного науково-практичного завдання (наприклад,

значним резервом розвитку промисловості та створення робочих місць є завантаження виробничих потужностей та подальший розвиток суднобудівних підприємств, в першу чергу ДАКХ “Чорноморський суднобудівний завод” та ДП “Суднобудівний завод ім. 61 комунара”).

Високий кадровий, науково-технічний та інтелектуальний потенціали можуть стати головними рушіями інноваційного поступу України на даному етапі її розвитку. Щоб цього досягти, потрібно якнайкраще переосмислити можливості інноваційного розвитку та найповніше і найраціональніше використати ці можливості.

Висновки. Подальші дослідження у даному напрямку передбачають пошук шляхів вирішення проблеми інноваційної діяльності промислових підприємств області, визначення пріоритетних сфер впровадження інновацій, а також розробки методів установа інноваційного рівня окремих технологічних процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Инновационный менеджмент. Учебник для вузов. Под ред. С.Д. Ильенковой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, – 2001. – 329 с.
2. Морозов Ю.П. Инновационный менеджмент: Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 446 с.
3. Ланко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. – К.: ІЕП НАНУ, 1999. – 254 с.

VELYKYJ Y.V. INNOVATE-TECHNOLOGICAL POTENTIAL OF ENTERPRISES OF MYKOLAIV REGION.

The problem of forming of innovative-technological potential of enterprise, the extraction of its components is opening. Sources of financial of innovative development of enterprises are analyzed, their kinds on classifications signs. Statistical information of financing of innovativetechnological activity of enterprises of the Mykolaiv region is given.

Keywords: innovative development, innovative-technological, potential, potential.

ВЕЛИКИЙ Ю.В. ИННОВАЦИОННО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЙ НИКОЛАЕВСКОЙ ОБЛАСТИ.

Раскрывается проблема формирования инновационно-технологического потенциала предприятия, выделения его составляющих. Проанализированы источники финансирования инновационного развития предприятий, их виды за классификационными признаками.

Приведены статистические данные финансирования инновационно-технологической деятельности предприятий Николаевской области.

Ключевые слова: инновационное развитие, инновационно-технологический потенциал, потенциал.